

2016-08-31

Finansdepartementet och
Utrikesdepartementet

103 39 Stockholm

Ärendenummer: 16/000068

Er ref:Fi2016/01355/SFÖ

Sveriges genomförande av Agenda 2030

I enlighet med regeringens beslut Fi2016/01355/SFÖ redovisar Sida härmed myndighetens arbete med genomförande av Agenda 2030.

Beslut i detta ärende har fattats av tjänsteförättande generaldirektör Marie Ottosson på föredragning av stabsmedarbetare Erik Ringborg.

Marie Ottosson
Erik Ringborg

1. Sammanfattning

De Globala målen och Agenda 2030 är mycket närvarande i det svenska utvecklingssamarbetet genom Sida. Myndighetens analys visar att verksamheten i någon mån har inverkan på alla mål. Inom flera mål bedömer Sida att verksamheten är tillräcklig, men det finns skäl att stärka arbetet i förhållande till några mål och delmål.

Regeringen har begärt att Sida bedömer om verksamheten är just ”tillräcklig”. Sida har definierat begreppet utifrån 1) det samlade genomslaget i strategier och annan styrning, 2) finansiell allokering samt 3) svenska komparativa fördelar och målet med svenskt utvecklingssamarbete.

De fem perspektiven som enligt regeringens instruktion till Sida ska genomsyra arbetet har stort genomslag i verksamhet och förhållningssätt. Den analys Sida gjort av dem i relation till Agenda 2030 visar att samma verksamhet bidrar till flera mål samtidigt. En av styrkorna med de Globala målen är att de är ömsesidigt förstärkande och beroende av varandra och Sidas verksamhet reflekterar det.

Regeringens prioriteringar får genom styrningen effekt på vilka områden som är tydligast framträdande. Kartläggningen av strategierna visar att vissa målområden är mindre betonade än andra i regeringens styrning.

Genom att ytterligare stärka arbetet med jämställdhet, anständiga arbetsvillkor och tillväxt, jämlikhet, miljö och klimat samt partnerskap bedömer Sida att myndigheten skulle bidra ytterligare till genomförandet av Agenda 2030 på land-, regional och global nivå samt till att Sveriges internationella röst blir än starkare inom några tydliga områden där det svenska mervärdet är särskilt stort.

2. Uppdraget

Regeringen har gett ett antal myndigheter, inklusive Sida, i uppdrag att bedöma på vilka mål och delmål i agendan som dess verksamhet har störst inverkan, på nationell och internationell nivå. Redovisningen ska också innehålla en kort beskrivning av vilka delar av myndighetens verksamhet som avses, hur de bidrar till att agendans mål och delmål kan uppfyllas, samt en bedömning av om myndighetens verksamhet på området är tillräcklig.

Regeringen har även bitt myndigheterna att bedöma om det, inom ramen för

myndighetens ansvarsområde, finns behov av ytterligare åtgärder för att uppfylla agendans mål och delmål på nationell nivå, och för att bidra till att målen nås globalt.

3. Avgränsningar och uttolkningar av uppdraget

Sida har i hög utsträckning fokuserat på den del av verksamheten som har inverkan på målen på internationell nivå.

En del av myndighetens ansvarsområde är att bistå regeringen med expertstöd i förhållande till bland annat Agenda 2030. I den rollen har Sida i förhållande till uppdragets andra del – om att bedöma behovet av ytterligare åtgärder – valt att ge kommentarer på styrning och inriktning på biståndet utifrån analysen av verksamheten och tidigare utförda regleringsbrevsuppdrag. Sida ser också att Agenda 2030 kommer att påverka hur utvecklingssamarbetet genomförs. Principen om att ingen ska lämnas utanför ("leave no one behind") är en central aspekt av Agenda 2030 som väl fångas i de grundläggande perspektiven för det svenska utvecklingssamarbetet: fattiga människors perspektiv på utveckling och rättighetsperspektivet.

3.1 Delar av myndigheten som omfattas

I huvudsak berörs de delar av myndigheten som direkt arbetar med att genomföra de av regeringen beslutade strategierna för svenskt utvecklingssamarbete, samt informations- och kommunikationsverksamheten. Men även de delar i verksamheten som arbetar med metod- och verksamhetsutveckling, utvärderingar, ekonomisk uppföljning och statistik, juridiskt stöd (inklusive upphandling) och kommunikation omfattas, om än i något mer begränsad utsträckning, av Agenda 2030 och de Globala målen.

4. Metod

Sidas verksamhet bidrar på många olika sätt till att uppfylla de Globala målen. Sida har därför använt flera olika angreppssätt för att kunna göra en så komplett analys av verksamhetens inverkan på målen och för att bedöma om verksamheten är tillräcklig.

1. Schematisk kartläggning av verksamheten i relation till mål och delmål

Alla chefer som ansvarar för genomförande och uppföljning av en strategi har bedömt om verksamheten har stor inverkan på, delvis har inverkan på eller inte alls har inverkan på varje mål och delmål. Kartläggningen ger en bild av resultatet av, och tonvikten i, regeringens styrning genom strategier.

2. *Breddad analys i relation till mål*

Eftersom målen är integrerade och ömsesidigt förstärkande har Sida gjort en analys i förhållande till varje mål. Denna analys vilar på Sidas egna globala tematiska analyser, genomläsningar av strategirapporter, utvärderingar och andra relevanta dokument. Detta kompletterar och breddar bilden som bedömningen på mål- och delmålnivå ger och reflekterar även hur Sida integrerar styrning i relevanta styrdokument, exempelvis de fem perspektiven i instruktionen. En särskild genomlysning av hur Sida jobbar med partnerskap bidrar också till en breddad analys i relation till framför allt mål 17.

3. *Sammanvägd bedömning av Sidas bidrag*

Svenskt bistånd genom Sida är i flera fall mer ambitiöst än mål och delmål inom Agenda 2030. En verksövergripande grupp har därför gjort en sammanvägd bedömning av den schematiska kartläggningen och den breddade tematiska analysen för att svara på om verksamheten har stor inverkan på varje mål och delmål och om Sida bedömer verksamheten som tillräcklig. Sida argumenterar för ställningstaganden baserat på sin egen och andra relevanta aktörers omvärldsanalys och forskning.

Vägledande frågor har varit om Sida gör tillräckligt för att bidra till uppfyllelse av målet/delmålet givet 1) samlat genomslag i strategier och annan styrning, 2) finansiell allokering samt 3) svenska komparativa fördelar och målet med svenskt utvecklingssamarbete.

En kompletterande grov bedömning av det svenska biståndet i förhållande till trender av internationella biståndsflöden uppdelat på vedertagna tematiska sektorer har också gjorts.

4.1 **Metodutmaningar**

Bedömningarna av hur varje strategi relaterar till mål och delmål är gjord av enskilda individer som kan ha gjort olika tolkning av begreppet ”inverkan” i sina bidrag till den schematiska kartläggningen. I vissa fall är det uppenbart att en strategi eller en insats har stor inverkan på ett mål, men ibland är inte länken mellan insatser eller målområden lika tydlig. Det finns också viss osäkerhet i om bedömningen gäller faktiska resultat eller förväntade resultat. Den schematiska kartläggningen ska alltså inte ses som en absolut sanning utan en indikation på verksamhetens bidrag.

Målen är integrerade och beroende av varandra. Det ser Sida som en styrka, men innebär en utmaning i detta analysarbete, där myndigheten ombetts bedöma mål och delmål var och ett för sig. Korsläsningen av strategirapporter och tematiska

analyser är ett försök att minska risken för att den sammanvägda bedömningen ska bli snedvriden eller alltför fokuserad på enskilda mål.

Även begreppet ”tillräcklig” i uppdraget är en utmaning. Sida har valt att utgå från den vägledning som anges ovan.

5. Sidas verksamhet i relation till Agenda 2030

Sidas verksamhet har framför allt inverkan på det internationella arbetet med de Globala målen. Analysen fokuserar därför på detta.

Vissa delar har dock även inverkan på Sverige och i detta avsnitt redovisas även detta. Det gäller framför allt arbetet med informations- och kommunikationsverksamhet, men även arbetet med att skapa strategiska fora för samverkan med olika aktörer i Sverige.

5.1 Schematisk kartläggning av strategier

Sida har kartlagt hur varje strategi relaterar till mål och delmål. Några tydliga mönster träder fram när kartläggningen läggs samman. Regeringens styrning genom strategier visar var tonvikten ligger, men också på bredden i svenskt utvecklingssamarbete.

Mål 1, 5, 13, 16 och 17 återfinns i ett stort antal strategier, medan exempelvis mål 11, 12, 14 och 15 inte är lika väl representerade. Övriga mål är i viss utsträckning representerade i strategierna.

Ett arbete har inletts för att kartlägga hur biståndsmedlen fördelar sig på mål och delmål, men detta är ännu inte klart. En sådan, mer fullständig, bild kommer att kunna presenteras under hösten 2016 för utvalda pilotstrategier.

5.2 Agenda 2030 i förhållande till de fem perspektiven

För att komplettera den schematiska kartläggningen presenteras nedan en analys kopplad till de fem perspektiven i instruktionen till Sida.

5.2.1 Rättighetsperspektivet och fattiga människors perspektiv

Rättighetsperspektivet och fattiga människors perspektiv på utveckling ska vara utgångspunkter för och tillämpas genomgående i det svenska utvecklingssamarbetet. Båda perspektiven har stor betydelse för arbetet med de Globala målen.

Sida har tillämpat rättighetsperspektivet i många år och allt mer systematiskt. Myndigheten har kommit förhållandevis långt både vad gäller kunskap om och tillämpning av rättighetsperspektivet, exempelvis har ett metodstöd för tillämpning av rättighetsperspektivet i utvecklingssamarbetet utvecklats.

Fattiga människors perspektiv på utveckling innebär att fattiga kvinnors, flickors, mäns och pojkers situation, behov, förutsättningar och prioriteringar ska vara

utgångspunkten för fattigdomsbekämpning och för främjandet av en rättvis och hållbar utveckling.

Sida utvecklar nu en ny modell för att bättre integrera det multidimensionella fattigdomsbegreppet i allt analysarbete.

Det första Globala målet är att avskaffa alla former av fattigdom överallt. Agenda 2030 innebär därmed en ambitionshöjning gentemot Millenniemålen och bekräftar fattigdomens mångdimensionella karaktär. Målet att avskaffa alla former av fattigdom överallt och ambitionen att ingen lämnas utanför ställer högre krav på Sida att leverera ett effektivt och fattigdomsfokuserat bistånd.

Några av de Globala målen uttrycks direkt i termer av mänskliga rättigheter medan flertalet inte gör det. Däremot relaterar alla målen till de mänskliga rättigheterna. Till exempel relaterar mål 1 om att avskaffa all fattigdom överallt till rätten till en tillfredsställande levnadsstandard och rätten till social trygghet. Mål 10 om att minska ojämlikheten inom och mellan länder fångar upp idén att ingen ska lämnas utanför och relaterar till en av hörnstenarna inom de mänskliga rättigheterna – rätten att inte bli diskriminerad. Mål 10 relaterar också till rätten att delta i skötseln av allmänna angelägenheter. Mål 13 relaterar till rätten till hälsa, inklusive rätten till en säker, ren, hälsosam och hållbar miljö. Mål 16 relaterar till en rad mänskliga rättigheter så som rätten till liv, frihet och personlig säkerhet, rätten till en rättvis rättegång och en rättssäker process, rätt till skydd av barn mot våld, övergrepp och exploatering, rätt till föreningsfrihet, rätten till att inte bli diskriminerad, rätten att delta i skötseln av allmänna angelägenheter, och rätt att få tillgång till information och skydd för grundläggande friheter. Mål 16 om inkluderande och ansvarskyldiga institutioner på alla nivåer är centralt för statens möjlighet att leva upp till rollen som ansvarbärare som ska respektera, skydda och tillgodose de mänskliga rättigheterna.

För Sverige innebär dessutom rättighetsperspektivet att både mänskliga rättigheter och demokrati ska ses som grundläggande för utveckling. Agenda 2030 omfattar inte demokratibegreppet i någon större utsträckning. Däremot kan de rättigheter som nämns framför allt under mål 16 sägas ha direkt bäring på demokratisk utveckling.

Sammanfattningsvis bidrar rättighetsperspektivet och fattiga människors perspektiv till att integrera centrala rättighetsaspekter i insatser som relaterar till alla mål och delmål.

5.2.2 Jämställdhetsperspektivet

Jämställdhet har varit prioriterat i svenskt bistånd sedan 1996, då ett särskilt biståndsmål om jämställdhet antogs. Men den första handlingsplanen för kvinnoinriktat bistånd antogs på Sida redan 1983 och sedan dess har jämställdhetsarbetet succesivt förstärkts.

2015 presenterade Sida en plan för ökad jämställdhetsintegrering på uppdrag av regeringen enligt vilken det övergripande förväntade resultatet är att

utvecklingssamarbetet får genomslag vad gäller jämställdhet, är uppföljningsbart och fokuserat på resultat för kvinnor, män, flickor och pojkar samt att Sida präglas av en jämställd, öppen och inkluderande organisations- och ledarskapskultur.

De flesta av regeringens styrande bilaterala, regionala, globala, tematiska och organisationsspecifika strategier har jämställdhetsrelaterade resultat där kvinnor och flickor genomgående är prioriterade målgrupper. I det operativa arbetet inkluderar Sida män och pojkar som viktiga förändringsaktörer för jämställdhet.

Sidas huvudstrategi för jämställdhetsarbetet är så kallad ”mainstreaming”. Enligt denna är jämställdhetsanalys en förutsättning för val av huruvida jämställdhet ska utgöra huvudsyfte för stödet, eller om jämställdhetsperspektivet ska integreras där huvudsyftet är ett annat, och slutligen genom att lyfta jämställdhet som en dialogfråga. I praktiken kombineras de tre strategierna.

Det huvudsakliga verktyget för att följa Sidas jämställdhetsåtaganden är OECD/DAC:s policymarkör för jämställdhet som markerar om en insats har jämställdhet som huvudsyfte, delsyfte eller om jämställdhet inte har beaktats. Enligt Sidas statistik har cirka 87 procent av den samlade insatsportföljen jämställdhet som huvudsyfte eller delsyfte idag. Andelen medel där jämställdhet är ett huvudsyfte har mer än fördubblats sedan 2008 från 7 till 17 procent.

Detta är effekten av ett målmedvetet arbete inom flera sektorer. Inom ramen för Sidas stöd till exempelvis hälsa och utbildning (mål 3 och 4) har arbetet bedrivits i linje med den globala kraftsamling inom Millenniemålen på flickors skolgång och kvinnors hälsa, vilket lett till betydande resultat. Utöver det har riktat stöd till kvinnors deltagande och inflytande, varit tydligt prioriterat inom Sidas arbete med demokrati och mänskliga rättigheter samt mänsklig säkerhet (mål 16 och 5, och som del av genomförande av FN:s säkerhetsrådsresolution 1325). Detta sker bland annat genom stöd till kvinnoorganisationer, som visat sig effektivt. Också inom vattensektorn (mål 6) visar analysen på betydande jämställdhetsgap och har därför adresserats specifikt, bland annat genom riktade insatser för menshygien och särskilda toaletter för kvinnor och flickor.

Andelen medel där jämställdhet är ett delsyfte har under tidsperioden legat fast runt 70 procent. Jämställdhet som delsyfte är i Sidas arbete vanligast inom produktiva/icke-sociala sektorer (till exempel mål 1, 2 och 8), inklusive miljö och klimat (mål 13). Det är inom dessa sektorer som Sida identifierat att en särskild satsning för höjd ambitionsnivå kan göras de kommande tre åren.

Utifrån ett jämställdhetsperspektiv är det tydligt att principen om odelbarhet inom Agenda 2030 är central. I strävan att utrota fattigdom och främja hållbar utveckling är det en förutsättning att jämställdhetsperspektivet är en utgångspunkt inom alla områden. Kvinnor och män, pojkar och flickor berörs av samtliga 17 mål – som i sig hänger samman. Principen om såväl riktat arbete på jämställdhet som att allt samarbete måste ta hänsyn till jämställdhet är därför grundläggande och självklart för Sida.

Principen om universalitet är mycket viktig för jämställdhetsmålet. Inget land har exempelvis ännu en helt jämställd lagstiftning. Samtidigt så måste jämställdhetsperspektivet ses i relation till andra sociala skillnader, så kallad intersektionalitet. Ålder, minoriteter i termer av etnicitet eller trossamfund, landsbygd/stad, sexuell identitet med mera är sociala variabler som påverkar graden av marginalisering och fattigdom där skillnaden på grund av kön alltid är avgörande. Milleniemålen misslyckades i att nå gruppen kvinnor i ursprungsbefolkningar. För att undvika samma misstag och följa principen om att ingen ska lämnas utanför ("leave no one behind") är intersektionell analys med jämställdhetsperspektiv central. Sida utgår från en multidimensionell syn på fattigdom där intersektionalitet är en viktig och självklar dimension.

5.2.3 Miljö- och klimatperspektiv

Under de senaste 20 åren har antalet människor som lever i extrem fattigdom halverats och många betydelsefulla framsteg har skett vad gäller globala utvecklingsindikatorer. Samtidigt har både ekonomiska och sociala framsteg fördelats ojämnt och på bekostnad av miljön, ekosystemen och utnyttjandet av naturresurserna. Miljöförstörelsen har under perioden nått kritiska nivåer och utsläppen av växthusgaser måste minska framöver om klimatförändringens negativa trend med extrema väderförhållanden och naturkatastrofer skall vända.

Livsmedelsproduktionen är idag (i hård konkurrens med energi) den största drivkraften för utsläpp av växthusgaser och utgör ett hot mot bland annat ekosystemtjänster och biologisk mångfald.

Klimatförändringar innebär att anpassning i många fall inte längre är möjlig, istället skapar de osäkerhet, konflikter och driver människor från sina hem. I utvecklingsländerna är landsbygdens utsatta och fattiga starkt beroende av naturresurser för sin överlevnad. Självklart behöver även människor i den rika delen av världen äta för sin överlevnad och maten odlas någonstans av någon och till ett pris. För kvinnor, framförallt i utvecklingsländerna, lägger misshushållningen med naturresurser - i kombination med begränsad tillgång till grundläggande social service - en enorm press på uthålligheten i försörjningen, då de oftast har huvudansvaret för att familjen har mat på bordet. En miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling kräver ett nytänk och det holistiska synsättet i Agenda 2030 utgör en unik möjlighet till detta.

Välfungerande ekosystemtjänster (mat, vattenrening, näringsämnen i marken, klimatreglering med mera) är en förutsättning för att målen i Agenda 2030 ska kunna uppnås. En fungerande biologisk mångfald utgör grunden för all mänsklig överlevnad och välmåga på jorden, men världens fattiga är särskilt utsatta. Ekosystemtjänsterna bidrar både till att motverka klimatförändringar och är en anpassning till desamma.

Hela Agenda 2030 har miljö- och klimatrelaterade delmål men det är framför allt mål 2, 6, 7, 11, 12, 13, 14 och 15 som är grundläggande för att minska belastningen på miljö och klimat.

Inom exempelvis mål 3 lyfts behovet av att reducera dödstalen och sjukdomar som beror på farliga kemikalier, luft, vatten och markföroreningar/kontamineringar fram. Mål 4 förutsätter att alla studerande får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling, bland annat genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar. Enligt mål 17 ska utveckling av, överföring och spridning av miljövänlig teknik till utvecklingsländerna på gynnsamma villkor främjas.

Kopplingarna mellan påverkan och effekt på olika nivåer – lokalt, regionalt och globalt – är starka. Detta innebär att samarbete på bilateral, regional och global nivå krävs för att hantera gränsöverskridande miljö- och klimatfrågor. Sida arbetar integrerat med Agenda 2030 i stöd till bland annat normativa globala miljöorganisationer. Exempel på detta är samarbeten med Stockholm Environment Institute och World Resources Institute som genererar kunskaper som är avgörande för utvecklingsländernas möjligheter att möta de utmaningar som klimatförändringar och fattigdom utgör. Stödet till Stockholm Resilience Centre utvecklar bland annat verktyg för att stärka fattiga människors resiliens och Swedbio arbetar med integration av biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Naturvårdsverket arbetar på Sidas uppdrag med att öka institutionell kapacitet i utvecklingsländer och FN-systemet. IUCN:s och WWF:s initiativ kring hotade arter påverkar både beslutsprocesser kring naturresursutnyttjande och konsumenters val.

I Afrika arbetar Sida med att öka tillgången till hållbara energitjänster genom förbättrade matlagningssätt och elektrifiering. Sida stödjer såväl ökad produktion av elektricitet från förnybara energikällor, utbyggnad av nationella elnät, som användning av småskaliga energisystem baserade på till exempel solenergi.

I Bolivia satsar Sida på att förbättra tillgången till vatten och sanitet i peri-urbana områden i och i Jordanien, Israel och Palestina används ekoutbildning, medvetandegörande och gränsöverskridande dialog för hanteringen av gemensamma vattenkällor för att främja fred.

5.2.4 Konfliktperspektivet

Konfliktperspektivet är relevant för, och relaterar till, samtliga 17 mål. En förutsättning för att målen i Agenda 2030 ska kunna uppnås är att framsteg också görs för de sårbara kvinnorna, männen, flickorna och pojkarna i de mest utmanande utvecklingskontexterna.

I uppföljningen av Millenniemålen tonade en allt tydligare bild fram: en grupp länder – de som karaktäriseras som sviktande samt konflikt- och

postkonfliktländer – var särskilt långt ifrån att uppfylla målen. Dessa genomled inte bara våld och instabilitet, de hade också svårare än andra länder att nå målen om exempelvis halverad fattigdom och minskad barna- och mödradödlighet.

Den växande insikten om att väpnade konflikter är avgörande utvecklingshinder och att freds- och statsbyggande är förutsättningar för långsiktig fattigdomsbekämpning lade grunden för den Internationella Dialogen för freds- och statsbyggande (ID). ID är ett forum för dialog mellan sviktande stater och givare och inom ramen för detta forum har deklarationen ”New Deal for Engagement in Fragile States” med sina freds- och statsbyggande mål tagits fram.

Detta är också bakgrunden till mål 16 om fredliga, inkluderande samhällen, tillgång till rättvisa för alla och byggandet av effektiva, ansvarsfulla och inkluderande institutioner på alla nivåer. I sviktande stater och konfliktländer kan New Deals principer bli ett redskap för att genomföra Agenda 2030, liksom Agenda 2030 är en plattform för att ge New Deals freds- och statsbyggande mål större genomslag.

Att mål 16 finns med i 2030-ramverket skapar en tydlig grund för ett starkare fokus på fred och säkerhet liksom för tillämpning av ett konfliktperspektiv i biståndet. Målet introducerar frågor relaterade till fred och säkerhet, civila och politiska rättigheter samt demokratisk samhällsstyrning till det globala utvecklingspolitiska ramverket. Genom att dessa frågor nu finns med i det överenskomna och internationellt etablerade utvecklingsramverket skapas en grund för såväl ökad finansiering som fler möjligheter till dialog mellan partnerländer kring politiska frågor relaterade till fred och säkerhet, institutioner och korruption.

Genomförande av mål 16 är centralt för långsiktig utveckling i sviktande och konflikt-/postkonfliktländer, men även övriga mål är av högsta relevans i denna grupp länder. Framsteg inom mål 16 är en viktig förutsättning för att nå resultat inom övriga Globala mål. Agendan om kvinnor, fred och säkerhet är ett exempel på hur mål 5 och mål 16 förstärker varandra. Det finns många goda exempel på hur Sida främjar mål 16 samt också hur Sida jobbar integrerat mellan mål 16 och mål 5 om jämställdhet.

Med detta sagt kommer naturligtvis inte framstegen automatiskt för att det finns ett utvecklingsmål som inkluderar fred. Mål 16 behöver ett kraftfullt stöd från internationella aktörer och ett starkt politiskt engagemang för sitt genomförande, om åtagandena ska förverkligas. Här har Sverige en central roll, såväl inom ramen för sina landprogram som i stöden till - och dialogen med - FN-systemet och övriga internationella aktörer. Sveriges och Sidas fokus på att stärka den långsiktiga resiliensen mot konflikt, samt länkarna mellan det humanitära och det långsiktiga utvecklingssamarbetet förtjänar också att här lyftas fram.

Stödet till demokrati, mänskliga rättigheter och stärkande av rättsstatens principer omfattar 30 procent av Sidas totala utbetalningar. Inom ramen för detta stöd finns

många insatser som adresserar de olika delarna av mål 16 inklusive fredliga, inkluderande samhällen. Därutöver utgör stödet till sektorn konflikt, fred och säkerhet cirka 3 procent av Sidas totala utbetalningar 2014.

Sverige har ökat sitt engagemang i sviktande och konfliktländer. 2014 gick totalt 6,2 miljarder kronor av det bilaterala biståndet till sviktande stater/konfliktländer att jämföra med 3,7 miljarder år 2007. Detta omfattar insatser som relaterar till de flesta Globala målen. Insatser relaterade till andra mål inom till exempel hälsa, sysselsättning och ekonomisk utveckling kan vara centrala bidrag till freds- och statsbyggande. Sidas engagemang för konfliktförebyggande, freds- och statsbyggande måste alltså betraktas som betydligt bredare än vad som ryms inom ett enskilt mål.

För Sverige har deltagande och inkludering av marginaliserade grupper alltid varit centrala i engagemanget för fredsbyggande. Genom det långvariga engagemanget för jämställdhet, inklusive för FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 om Kvinnor, fred och säkerhet, samt det långa engagemanget och stödet för deltagande och det civila samhället har Sverige och Sida särskild trovärdighet inom dessa områden. Detta har inte minst karaktäriserat det svenska engagemanget i fredsprocesserna i Colombia och tidigare Guatemala.

5.3 Arbete i Sverige

5.3.1 Information och kommunikation

Kännedomen om de Globala målen och Agenda 2030 är hög i Sverige jämfört med andra europeiska länder. I oktober 2015 var det 6 av 10 svenskar som kände till att nya globala mål var antagna, men endast 2 av 10 kunde ge exempel på vad målen innehåller. Kunskapen är alltså inte tillräckligt god för att på allvar involvera och engagera en bred krets i det svenska samhället. Den folkliga förankring som regeringen eftersträvar kräver fortsatta och utökade insatser inom kommunikationsområdet.

Sida har i uppdrag att öka kunskapen om Globala målen och Agenda 2030 i Sverige, och regeringen har för detta ändamål ökat Informationsanslaget 2016 med 11 miljoner kronor. Uppdraget genomförs genom en rad olika aktiviteter. Dessa kan delas in i fyra områden.

1. Utlysning av särskilda medel (cirka 4,5 miljoner)

Vid tre tillfällen under 2016 utlyser Sida mindre bidrag på mellan 50 000 och 300 000 för kommunikationsaktiviteter som ökar kunskapen om Globala målen i Sverige. Juridiska personer kan söka och vid det första tillfället sökte 74 aktörer totalt cirka 15 miljoner. Nio fick stöd i första omgången och det är en bra bredd vad gäller målgrupper och typ av aktiviteter.

2. *Riktade stöd till nyckelaktörer (cirka 3,5 miljoner)*

Sida har identifierat nyckelaktörer som har särskilda förutsättningar att bidra till ökad kunskap om Globala målen. Två aktörer har fått stöd.

Openlabs (med projektägaren Quantified Planet) som är en del av KTH har fått stöd för att skapa ett Global Goals Labs i Stockholm. Vid detta ”data lab” ska man visa och visualisera hur öppna datakällor kan användas både för att visa framsteg och för att involvera människor i insamlandet av data rörande målen. Arbetet är i första fasen inriktat på mål 11, hållbara städer. Produktionsbolaget Limitless Pictures har fått ett produktionsbidrag för dokumentärfilmen Global Crossroads. Filmen har som mål att sprida kunskap om det historiska beslutet som Agenda 2030 innebär.

Sida bereder också en ansökan om stöd från Svenska FN-förbundet och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) om en utbildningsinsats riktad till landets samtliga kommuner.

3. *Integrering i befintliga kommunikationsaktiviteter (cirka 2 miljoner)*

Globala målen har integrerats i flera av de största befintliga kommunikationsprojekt Sida driver. Programmet Sida Alumni, där 30 unga föreläsare tillsammans når ut till närmare tiotusen skolelever, har nu Globala målen och Agenda 2030 som utgångspunkt och centralt budskap. Detsamma gäller för skolturnén We Change där Sida är en av flera partner. I Globala kommunen, som når sju av landets större kommuner, är Globala målen ett genomgående tema. OmVärlden har i sin rapportering bevakat och förklarat Agenda 2030 och Globala målen. På Sverige i Världen-torget under Almedalsveckan i Visby var Globala målen det sammanhållande temat för drygt 40 arrangörer som samsades på mötesplatsen.

4. *Stöd till Regeringskansliets kommunikationsarbete (cirka 2 miljoner)*

Sida ger stöd till Regeringskansliets kommunikationsarbete för att involvera och engagera en bred krets av aktörer. I januari stod Sida för projektledning och genomförande av lanseringskonferensen för Agenda 2030 i Stockholm och i oktober genomför Sida en konferens med fokus på unga eldsjälar som del av den svenska kampanjen #firstgeneration.

Sidas bedömning är att behovet av kontinuerlig kommunikation är stort under de kommande åren. Kapaciteten och intresset hos olika aktörsgrupper är också stora varför det finns goda möjligheter att utöka verksamheten inom samtliga fyra verksamhetsområden. FN har också uttryckt att den största möjligheten för att nå ut brett i medlemsländerna för att säkra engagemanget för de Globala målen är under de första 18-24 månaderna efter målens antagande.

Sida bedömer att kommunikationsarbetet bidrar till att fler aktörer, tack vare ökad kunskap, engagerar sig i att implementera målen och förändra sina verksamheter för att agera mer hållbart. Kommunikationsaktiviteterna har alltså potential att

bidra till att svenska aktörer tar sig an mål eller delmål som är mest relevanta för deras verksamhet.

5.3.2 Partnerskap

I relation till framför allt vissa delmål, i synnerhet inom mål 17, jobbar Sida aktivt för att skapa arenor och plattformar för effektiv och strategisk samverkan mellan svenska aktörer för att stärka en bred implementering av Agenda 2030. Här redovisas några sådana samverkansformer.

Civila samhället

Sidas dialog med det *svenska civilsamhället* sker på flera plan, dels i kretsen av samarbetspartners såsom de svenska ramorganisationerna, dels med en bredare grupp av organisationer i olika ämnen.

Med de svenska ramorganisationerna inom utvecklingssamarbetet handlar dialogen dels om innehåll och former för själva stödet såsom bistånds- och utvecklingseffektivitet och ökad flexibilitet, dels om policyfrågor av gemensamt intresse. Gemensamma, strategiska policyfrågor inkluderar främst det krympande utrymmet för civilsamhället att verka runtom i världen, men även mer specifika frågor såsom religion och utveckling, funktionshindrades rättigheter, barns rättigheter och i viss utsträckning den sociala dialogen mellan arbetsmarknadens parter – det vill säga frågor som relaterar till ett flertal av de Globala målen (bland annat mål 1, 3, 4, 8, 10 och 11).

En dialog med den bredare kretsen av svenska civilsamhällesorganisationer inleddes under våren 2016 med fokus på genomförandet av Agenda 2030. Sida ska inte koordinera det svenska civilsamhällets arbete. Den rollen ligger främst hos Concord Sverige, som leder arbetsgruppen för Agenda 2030, med finansiellt stöd av Sida. Sidas roll är i stället att föra samman olika svenska aktörsgrupper för att stärka samverkan och öka förståelsen för varandras roller i genomförandet av Agenda 2030 och vid behov även vara en länk till civilsamhällets samarbete med svenska ambassader i samarbetsländerna.

Sida strävar även efter att skapa kontakter och kunskapsöverföring mellan de internationella civilsamhällesorganisationer som får stöd under anslaget och svenska civilsamhället. Det sker främst genom att ordna möten och konferenser. Exempelvis arrangerade Sida i oktober 2015 Stockholm Civil Society Week, i samarbete med UD, internationella CSO och ramorganisationerna där alla dessa parter samt även ett stort antal andra givare deltog.

Näringslivet

Dialogen med näringslivet kring dess bidrag till de Globala målen sker både i Sverige och i de länder där Sida är verksamt. Swedish Leadership for Sustainable Development är ett exempel på ett existerande mötesforum för svenska näringslivsaktörer som Sida initierade 2013. Detta nätverk av drygt 20 företag och tre expertorganisationer samordnas av Sida och syftar till lärande- och erfarenhetsutbyte, samt konkreta samverkansprojekt över sektors- och branschgränser för att bidra till de Globala målen. Genom att delta vid internationella fora visar nätverket också internationellt ledarskap för hållbarhetsfrågor. I konkret handling visar nätverket på näringslivets roll i genomförandet av Agenda 2030 och de utmaningar och möjligheter som uppstår då man kopplar de Globala målen till sin kärnverksamhet. Med liknande syfte har forum och nätverk med svenska och lokala företag initierats av ambassaderna i några av de samarbetsländer där Sida verkar.

Universitet och forskningsinstitutioner

Forskningen bidrar till att identifiera och förstå utvecklingsutmaningarna och till att utveckla lösningar och innovationer som adresserar utmaningarna (liksom metoder för att följa upp dessa). Behovet att mobilisera forskningen handlar därför ofta om att avgränsa och prioritera för ökat genomslag och effektivitet.

Under året har Sida tagit initiativ till fördjupad samverkan med svenska forskningsfinansiärer kring de Globala målen. I en arbetsgrupp med representanter från Vetenskapsrådet (VR), Formas, Forte och Vinnova har myndigheternas arbete kring hållbarhetsmålen redovisats och möjliga områden för samverkan diskuterats. Samtidigt pågår parallella processer kring de Globala målen och svensk forskning.

I maj 2015 genomförde Sida ett möte med universitetsrektorerna för att utveckla samarbete kring forskning och internationell utveckling. Mötet visade att det finns ett stort intresse och beredskap inom det svenska forskarsamhället och hos universiteterna att bidra till genomförandet av den svenska utvecklingspolitiken. I Sidas forskningsråd pågår också en orientering kring hur forskningen kan mobiliseras för hållbarhetsmålen. Ett exempel på samarbete är att Sida, VR, och Formas har samfinansierat en gemensam utlysning kring hållbarhet och resiliens.

Myndigheter

Sida har under året inlett ett strategiskt arbete med att öka engagemanget hos och samverkan mellan statliga myndigheter och andra offentliga aktörer för Agenda 2030. Sidas generaldirektör samlade under 2016 svenska generaldirektörer för att dela erfarenheter, synliggöra myndigheternas pågående samarbeten och diskutera nya samarbeten inom ramen för agendan. Generaldirektörernas strategiska

diskussion ska omsättas i myndigheternas operativa verksamheter genom utveckling av samarbetsformer och finansieringsformer som leder till nya samarbeten mellan svenska myndigheter och andra aktörer i Sverige och Sidas samarbetsländer. Här finns redan ett flertal fora som det årliga Myndighetsforum på Sida Partnership Forum. Forumet har genererat gemensamma projekt som svenska myndigheter utför tillsammans med samarbetsparter i olika länder. Ett etablerat informellt svenskt myndighetsnätverk har varit god grund för det nya forumet för generaldirektörer. Genom GD-plattformen, operativa myndighetsforum och nätverk finns goda förutsättningar för myndigheterna att i sin tur koppla ihop sig med näringslivet och andra aktörer.

5.5 Sammanvägd bedömning

För att göra en sammanvägd bedömning av vilken inverkan verksamheten har på mål och delmål kombineras den schematiska kartläggningen och analysen i förhållande till perspektiven med en analys på tematisk nivå. Hela den sammanvägda bedömningen finns i bilaga 1, som följer den mall som regeringen tillhandahållit. Här redovisas bedömningen på målnivå med kommentarer.

Stor inverkan Tillräcklig

■ ■

Sida bedömer att myndigheten har stor inverkan på målet internationellt och att myndigheten gör tillräckligt.

Mål 1 innebär en tydlig ambitionsökning när det gäller fattigdomsminskning samt sätter tydligt fokus på att fattigdom är multidimensionellt. Minskad fattigdom är det övergripande målet för svenskt utvecklingssamarbete. Det är anledningen till att vi har bistånd. Det är sålunda i fokus för Sidas hela verksamhet. Sida har en ambition att stärka arbetet för minskad fattigdom ytterligare, bland annat genom förstärkt fattigdomsanalys, men detta påverkar inte bedömningen att myndigheten gör tillräckligt i relation till målet.

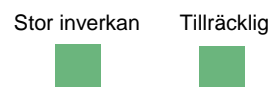
Sida och Sverige är en av de givare som lyfts fram internationellt för att ha ett starkt fattigdomsfokus. Sida ligger även långt fram vad gäller tillämpningen av ett multidimensionellt perspektiv på fattigdom.

Inom tre delmål bedömer Sida att myndigheten kan göra mer. Det gäller delmål 1.3, 1.5 och 1.a, som handlar om att stärka sociala skyddsnät, resiliens-relaterat arbete samt ökad resursmobilisering.

Sida bedömer att myndigheten inte har stor inverkan på målet internationellt och att myndigheten gör tillräckligt.

Mål 2 är ett av de mest ambitiösa målen i Agenda 2030 och uppfyllelsen av målet är en förutsättning för uppfyllandet av flera andra mål. Det är också ett av de mål som mest konkret påverkar alla jordens länder ekonomiskt, socialt och politiskt. Sida stödjer många insatser som faller under detta mål även om ingen samlad strategisk ansats är formulerad. På helheten är bedömningen att Sida inte har stor inverkan på målet, även om inverkan genom den verksamhet som är tätast kopplad till jordbruksutveckling (relaterad framförallt till delmål 2.3 och 2.4) och strategiskt stöd till arbete med att upprätthålla genetisk mångfald (delmål 2.5) är stor.

Sida bedömer att myndigheten har stor inverkan på målet internationellt och att myndigheten gör tillräckligt.

Mål 3 om hälsa och välbefinnande är brett och har kopplingar till i princip alla andra mål. Sverige och Sida har en lång tradition av och kompetens kring hälsosystemstärkande och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), båda centrala för uppfyllandet av mål 3 (och andra mål). Såväl globalt som på landnivå efterfrågas Sveriges och Sidas bidrag och röst i dessa frågor, inte minst för att vi kan driva de svåra motvindsfrågorna, som få andra länder och aktörer vill eller kan.

Inom ett par delmål bedömer Sida att myndigheten skulle kunna göra mer. Det gäller delmål 3.4 och 3.8, som gäller icke-smittsamma sjukdomar och allmän hälso- och sjukvård för alla (vilket hänger ihop med bland annat mål 1.3).

Icke-smittsamma sjukdomar står idag för cirka 70 procent av den globala dödligheten och cirka 80 procent återfinns i låg- och medelinkomstländer. Dessa länder har nu att hantera både de traditionella infektionssjukdomarna och de nyare icke-smittsamma sjukdomarna. Även om de senare inte är högsta prioritet i svenskt hälsobistånd kan Sida bli bättre rustat för att hantera dessa utmaningar.

Delmål 3.8 ska ses både som ett mål och som ett medel. I den internationella debatten ses allmän hälso- och sjukvård ("universal health coverage"), även som en indikator för hur starkt hälsosystemet i ett land är. Sverige som välfärdsstat med en historiskt jämlik sjukvård har goda erfarenheter att dela med sig av och

det finns en stark efterfrågan på detta i våra samarbetsländer. Sverige kan ta en mer aktiv roll inom just detta område.

Stor inverkan Tillräcklig

Sida bedömer att myndigheten inte har stor inverkan på målet internationellt, och att myndigheten gör tillräckligt.

Sverige betraktas som en viktig partner till flera internationella organisationer inom utbildningsområdet, främst inom Global Partnership for Education, Unesco, UNGEI, EU samt inom det nordiska samarbetet. Sida bedömer dock att det svenska utvecklingssamarbetet inte har så stor inverkan på mål 4 som helhet. Vissa delmål är dock väl täckta och Sidas bedömning är att myndigheten gör tillräckligt, givet regeringens styrning.

Stor inverkan Tillräcklig

Sida bedömer att myndigheten har stor inverkan på målet internationellt, men att myndigheten inte gör tillräckligt.

Jämställdhet är en av de tydligaste prioriteringarna i det svenska utvecklingssamarbetet. Sverige och Sida är internationellt erkända för arbetet för jämställdhet. Sverige har dock en väldigt hög ambition och Sida bedömer att arbetet behöver stärkas ytterligare från en redan väldigt hög nivå.

Jämfört med andra biståndsmyndigheter gör Sida betydande insatser för att målet ska kunna nås och myndigheten har en målsättning att vara världsledande. Trots att vi anger att myndigheten gör tillräckligt på delmål nivå väljer vi därför att bedöma att verksamheten inte är tillräcklig på övergripande nivå. Det ska också ses som att Sverige i många fall vill gå längre än vad delmålen anger. Den handlingsplan för jämställdhetsintegrering som Sida tagit fram är vägledande för arbetet (se även kapitel 5.2.2).

Stor inverkan Tillräcklig

Sida bedömer att myndigheten har stor inverkan på målet internationellt och att myndigheten gör tillräckligt.

Det svenska stödet till insatser för rent vatten och sanitet är betydande. Sverige har också ett stort inflytande i det normativa arbetet med vatten- och sanitetsfrågor och påverkar internationella dialoger på ett påtagligt sätt. Inom vissa delmål är inte verksamheten lika stark, men den övergripande bedömningen är att Sida gör tillräckligt utifrån styrning och mandat.

Stor inverkan Tillräcklig

Sida bedömer att myndigheten inte har stor inverkan på målet internationellt, och att myndigheten gör tillräckligt.

Ökad tillgång till hållbara energitjänster har under lång tid varit en prioriterad verksamhet i ett fåtal av Sidas samarbetsländer. Under det senaste året har antalet strategier som möjliggör samarbeten inom energiområdet ökat och verksamheten är delvis i en identifieringsfas och under upparbetande inom myndigheten. Power Africa-samarbetet med USAID är ett exempel på ambitionshöjning inom myndigheten. Sida behöver stärka arbetet för att till fullo leverera resultat på området i linje med regeringens styrning, vilket har bäring på framför allt delmål 7.1.

Den samlade bedömningen är ändå att myndigheten gör tillräckligt och att det utvecklingsarbete som behövs redan är planerat för i hög utsträckning.

Stor inverkan Tillräcklig

Sida bedömer att myndigheten har stor inverkan på målet internationellt, men att myndigheten inte gör tillräckligt.

Den sammantagna inverkan av verksamheten är stor men det finns utrymme att göra mer. Mål 8 är mycket betydelsefullt för att minska fattigdom. Målet relaterar till statsministerns Global Deal-initiativ i flera avseenden, bland annat genom stöd till ILO, men även till samverkan med svenska näringslivsaktörer (till exempel genom Swedish Leadership for Sustainable Development – se även avsnitt 5.3.2).

Sida ser potential att utveckla arbetet inom detta område ytterligare. Detta relaterar framför allt till delmål 8.5 och 8.8.

Arbete för att stimulera ekonomisk tillväxt finns i många strategier och är betydelsefullt. Sida bedömer att Sverige i hög grad kan fokusera på inkluderande tillväxt, vilket relaterar till Mål 10 (inte minst delmål 10.1). En delmängd av det är delmålet att stärka inhemska finansinstituts kapacitet att främja och utöka tillgången till bank- och försäkringstjänster samt finansiella tjänster till alla (8.10). Sidans stöd har stor inverkan på delmålet, men kan stärka arbetet ytterligare.

Stor inverkan Tillräcklig

Sida bedömer att myndigheten inte har stor inverkan på målet internationellt, och att myndigheten gör tillräckligt.

Inriktningen på stöd till fysisk infrastruktur är begränsat i styrningen från regeringen. Inom arbetet med att hitta metoder för att mobilisera ytterligare kapital till hållbara investeringar finns dock ett fokus på just infrastruktur i olika former.

Det finns stora möjligheter för biståndet, till exempel genom garantiinstrumentet, att verka för ökade investeringar i infrastruktur. Det kan också innebära samarbeten med en rad andra aktörer och på så sätt stimulera partnerskap och bredare engagemang för hållbarhetsfrågor över lag. Initiativet Sustainable Development Investment Partnership är ett exempel på det – ett samarbete som är initierat av Sida, World Economic Forum, USAID och OECD, men som även omfattar en rad investerare och myndigheter från Afrika, Asien, Europa och Nordamerika.

Stor inverkan Tillräcklig

Sida bedömer att myndigheten har stor inverkan på målet internationellt, men att myndigheten inte gör tillräckligt.

Mål 10 är ett mål med många dimensioner. Sidans verksamhet relaterar till de olika delmålen i olika hög grad. I förhållande till vissa har verksamheten stor inverkan, till andra inte.

Ojämlighet är en av de stora utmaningarna för utveckling och klyftorna ökar inom de flesta länder. Eftersom Sveriges utvecklingssamarbete tar sin utgångspunkt i och genomsyras av fattiga människors perspektiv på utveckling och av ett

rättighetsperspektiv är de aspekter som lyfts inom ojämlikhetsmålet högst relevanta. Delmål 10.1 är de facto ekonomisk fattigdomsminskning som riktar sig till de fattigaste och borde därför ha en ännu högre prioritet i utvecklingsarbetet än det har. Sida bedömer att Sverige har värdefulla erfarenheter av att skapa inkluderande tillväxt och att det finns stora möjligheter att samverka mellan svenska aktörer för att effektivt adressera de flesta delmål inom mål 10.

Redan nu har verksamheten genom Sida stor inverkan på framför allt delmål 10.2 och 10.3, men Sida bedömer att mer kan göras inom framför allt 10.1 och 10.7 (det senare om migration).

Stor inverkan Tillräcklig

Sida bedömer att myndigheten inte har stor inverkan på målet internationellt, och att myndigheten gör tillräckligt.

Sida stödjer verksamhet i relation till mål 11 genom ett fåtal strategier. Givet regeringens styrning bedömer Sida att myndighetens verksamhet på området är tillräcklig. Givet att allt fler människor bor i städer, att urbaniseringen fortsätter och den starka kopplingen till andra mål (inte minst mål 1, 6, 7, 8, 9, 12, 13, och 15) finns skäl att ta ett större helhetsgrepp om frågor kring stadsutveckling eftersom Sida bedömer att effekten på andra mål är stor och med växande behov.

Stor inverkan Tillräcklig

Sida bedömer att myndigheten inte har stor inverkan på målet internationellt, och att myndigheten gör tillräckligt.

Mål 12 är representerat i flera strategier, men inte med särskilt omfattande stöd. I vissa fall är insatserna på global nivå, men de flesta sker på bilateral nivå. Sida bidrar framför allt till delmål 12.2 som är kopplat till förvaltning av naturresurser. Via bland andra Stockholm International Water Initiative (SIWI), International Union for Conservation of Nature (IUCN) och WWF ger Sida stöd för att minska miljöpåverkan och införa hållbara produktionsmetoder.

På senare tid har Sida i hög grad engagerat svenska företag i hållbarhetsarbetet, vilket bidragit till att flera företag stärkt sin hållbarhetsrapportering och börjat inkludera referenser till Agenda 2030 i rapporteringen.

Stor inverkan

Tillräcklig

Sida bedömer att myndigheten har stor inverkan på målet internationellt, men att myndigheten inte gör tillräckligt.

Miljö- och klimatrelaterade insatser har länge varit prioriterade inom utvecklingssamarbetet. Ambitionsnivån har dock höjts under senare år och Sida integrerar i ökande utsträckning miljö- och klimatåtgärder på alla nivåer av Sidas arbete. Det gör att verksamheten har stor inverkan på målet. Men Sida vill förstärka förmågan att arbeta proaktivt med frågorna ytterligare och vidareutvecklar därför arbetet. Därför bedömer Sida att myndigheten ännu inte gör tillräckligt på området över lag.

Samverkan med andra aktörer – myndigheter, organisationer i det civila samhället, näringslivet, akademien – såväl nationellt som internationellt är mycket betydelsefullt inom detta område. En lång rad partnerskap är etablerade redan och arbetet för innovativ finansiering kopplar starkt till detta mål. Relationen till mål 17 är därför särskilt tydlig inom detta område.

Stor inverkan

Tillräcklig

Sida bedömer att myndigheten inte har stor inverkan på målet internationellt, och att myndigheten gör tillräckligt.

Som ett resultat av regeringens styrning finansierar Sida endast ett fåtal insatser inom detta mål, de flesta genom internationella organisationer. Det gör att verksamheten inte har stor inverkan på målet, men att den ändå bedöms som tillräcklig.

Regeringen lägger stor vikt vid att bidra till snabb leverans på mål 14. Trots att Sida inte gör mycket på detta område i dag är bedömningen att myndigheten vid behov kan bidra till arbetet internationellt och inför den globala konferensen om hav och marina miljöer som planeras 2017. Förmodligen har dock andra svenska myndigheter ännu bättre förutsättningar att bidra med expertkompetens inom området.

Stor inverkan Tillräcklig

Sida bedömer att myndigheten inte har stor inverkan på målet internationellt, och att myndigheten inte gör tillräckligt.

Mål 15 är endast representerat i ett fåtal strategier, men är en hörnsten i en miljömässigt hållbar utveckling och en central aspekt av ekonomisk utveckling. Mål 15 relaterar exempelvis till jordbruksproduktion, en diversifierad försörjning och vattenresurshushållning, varför kopplingen till flera andra mål är stark.

Sida bedömer att myndigheten inte gör tillräckligt på området. En förstärkning av Sidas arbete med mål 13 omfattar även biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Liksom för klimatfrågan är samverkan med andra aktörer – myndigheter, organisationer i det civila samhället, näringslivet, akademien – såväl nationellt som internationellt, viktigt inom detta område. Vidare kopplar arbetet för innovativ finansiering (inklusive värdering av ekosystemtjänster) stark till detta mål. Relationen till mål 17 är därför tydlig inom detta område.

Stor inverkan Tillräcklig

Sida bedömer att myndigheten har stor inverkan på målet internationellt, och att myndigheten gör tillräckligt.

Mål 16 är inte formulerat uttryckligen i termer av demokrati. Regeringen är tydlig med att Sverige har högre ambitioner på området demokrati och mänskliga rättigheter än vad som ryms inom Agenda 2030. Sida bedömer därför att verksamheten är tillräcklig i förhållande till målen, men inte i förhållande till svenska prioriteringar på områdena fred och säkerhet samt demokrati och mänskliga rättigheter.

Mål 16 är mycket ambitiöst och sammanför många olika delar av bistånd: fred och säkerhet, offentlig förvaltning, anti-korruption, rättsstatens principer, ojämlikhet och icke-diskriminering, tillgång till information och grundläggande friheter.

En dryg tredjedel av Sidas utbetalningar faller inom ramen för mål 16 vilket samtidigt ger stora möjligheter för Sida att på ett konstruktivt sätt möta utmaningen med att svara upp mot ambitionerna som uttrycks i delmålen.

Sverige är en mycket tongivande aktör internationellt i sitt tydliga fokus på förebyggande av sexuellt och könsrelaterat våld, som är en tydlig del av delmål 16.1. Däremot har Sidas verksamhet inte lika stor internationellt inverkan vad

gäller att minska allt dödligt våld. Delmålet är centralt för globala strategin mänsklig säkerhet, men är inte lika artikulert i andra strategier.

Sidas direkta stöd till offentliga institutioner baserat på demokratiska principer utgör i dag cirka 25 procent av volymen inom stödet till demokrati, mänskliga rättigheter och offentlig förvaltning (inklusive rättssektorn). Givet de ingångar som Agenda 2030 och mål 16 ger för att jobba direkt mot offentliga institutioner (även delmål 16.3, 16.5, 16.7, 16.9 samt 16.10) skulle dock Sida kunna göra mer för att möta den svenska ambitionen i mål 16.

Sverige är ett bland en grupp länder som konsekvent förespråkar transparenta, ansvarsutkrävande och effektiva offentliga och internationella institutioner, vilket ingår i mål 16.

Stor inverkan Tillräcklig

Sida bedömer att myndigheten har stor inverkan på målet internationellt men att myndigheten inte gör tillräckligt.

Mål 17 sätter partnerskap på olika nivåer i centrum. Goda partnerskap har alltid varit helt avgörande för Sidas verksamhet. Under de senaste åren har Sida jobbat mycket aktivt med att vidga kretsen av samarbetspartners och även med att fördjupa relationen med ett antal aktörsgupper. Genom detta bedömer Sida att myndighetens verksamhet haft stor inverkan på delmål 17.16 och 17.17 såväl nationellt som internationellt.

Ett av delmålen, 17.3, handlar om att mobilisera kapital. Framför allt genom garanti-instrumentet har Sida goda möjligheter att mobilisera kapital från andra flöden än bistånd. Sida har varit en mycket aktiv aktör för att utveckla nya metoder och attrahera nya aktörer för att få ökad utväxling av biståndet.

Ett stort antal strategier innehåller kapacitets- och institutionsbyggande delar. Det återspeglas i delmål 17.9, 17.18 och 17.19, där Sidas verksamhet haft stor inverkan, i flera fall i samverkan med andra svenska myndigheter.

Detta är dock ett av de målområden som kommer att kräva mest arbete under åren som kommer. Det är tidskrävande och svårt att etablera partnerskap och bygga kapacitet. Sida har goda förutsättningar att utveckla arbetet ytterligare för att stärka bidraget till att nå målet.

6. Behov av ytterligare åtgärder

6.1 Behov av ytterligare åtgärder på myndigheten

6.1.1 Stärkt analyskapacitet

Sida tillämpar ett multidimensionellt fattigdomsbegrepp i analysarbetet. Följt av ambitionshöjningen i Agenda 2030 och betydande förändringar i utvecklingen av relevans för fattigdomsminskning, till exempel demografiutvecklingen, urbanisering, digitalisering, ökad klimat- och konfliktsårbarhet, har Sida beslutat om en ambitionshöjning och att ytterligare stärka sin förståelse av fattigdom i flera dimensioner.

Sida har tagit fram konkreta treårsplaner för att förstärka fattigdomsanalys, integrera miljö- och klimatperspektivet, förstärka kompetensen och integrera jämställdhet, integrera konfliktperspektivet och förstärka kompetens, samt att stärka samspel mellan humanitärt och långsiktigt utvecklingssamarbete. Planerna omfattar bland annat analys, metodutveckling och kompetensutveckling.

Sammanfattningsvis behöver Sida framför allt höja ambitionsnivån för fattiga människors perspektiv på utveckling, miljö och klimat samt konflikt.

Jämställdhetsarbetet har kommit långt men ambitionsnivån kan öka även här.

I tillägg till planerna utvecklar Sida kontinuerligt processer för att öka effektivitet och ändamålsenlighet i myndighetens arbete.

6.1.2 Utvecklad hantering av statistik

Sida har startat ett projekt för att också undersöka möjligheterna till att utveckla den statistiska rapporteringen kopplat till Agenda 2030. Bakgrunden är att sekretariatet i OECD:s utvecklingskommitté (DAC) har bett medlemsländerna att analysera om arbetet med att mäta de Globala målen ska fortgå genom att bygga på DAC:s nuvarande statistiska struktur, eller om det ska inrättas en ny struktur i statistiken.

Sida vill vara med och leda detta arbete och har därför startat en pilotstudie där vi genomlyser ett antal insatsportföljer för att se om/hur finansiering av insatser kan fördelas på de olika delmålen. Genomlysningen av insatsportföljerna sker genom två olika metoder. Tanken är att kunna följa flödet av volymer per delmål.

Projektet kan förhoppningsvis skapa en ”baseline” (ingångsvärde) för hur biståndet redan bidrar till målen i dag, men även skapa en modell för att följa upp biståndets bidrag till de Globala målen på lång sikt.

Projektets mål är att konstruera och eventuellt införa en rapporteringsmodell till Sida som möjliggör att följa biståndet och dess insatser i förhållande till de Globala målen på såväl kort som lång sikt, genom att en ny struktur inrättas i statistiken.

Genom att agera pilotland för OECD/DAC möjliggör och kvalitetssäkrar Sida en internationell rapportering av de Globala målen bland medlemsländerna i OECD/DAC.

Initialt kommer endast de insatser som handläggs på Sida att omfattas, men i ett senare skede kan denna användas som mall för hela Sveriges bistånd och även för internationell rapportering.

6.2 Behov av ytterligare åtgärder hos andra aktörer

Sidas skrivelse till regeringen om Politiken för global utveckling (återrapportering enligt regleringsbrevet om biståndets och Sidas roll i Politiken för global utveckling, 1 juni 2015) anges ett antal områden som innebär målkonflikter och behov av förändring för att öka samstämmigheten i regeringens politik. Den skrevs innan de Globala målen var antagna, men pekar ändå på några viktiga utvecklingsområden. Där lyfts exempelvis behov av ökad samstämmighet mellan politikområden (med tydliga exempel) och förbättrad samordning och kommunikation mellan olika aktörer.

Sida bedömer att Sverige har goda möjligheter att påverka det globala klimatarbetet och hållbar utveckling i alla dess dimensioner. Genom en effektiv styrning av statsförvaltningen och bättre samarbete i ”Sverigelaget” kan Sverige ännu starkare bidra till en positiv, klimatsmart och resurseffektiv utveckling internationellt. Sverige kan ta initiativ för att skapa incitament för näringsliv, akademi och myndigheter att jobba tillsammans med varandra och med internationella aktörer för att stimulera hållbar global utveckling.

Ett konkret hjälpmedel är de garantier som Sverige kan ställa ut för att mobilisera kapital från andra aktörer. En relativt liten summa minskar risken för investerare att satsa på till exempel investeringar för att ställa om energiförsörjning från kolkraft till solenergi. Precis som när staten ställer hållbarhetskrav i upphandlingar finns möjligheten att krävställa att investeringar görs med hållbara förtecken även socialt och ekonomiskt, där lokala aktörer involveras och säkerställer att investeringarna sker på rätt sätt, utifrån rätt behov. Samtidigt byggs kompetens och kapacitet för att säkerställa att framtida investeringar också är hållbara och klimatsmarta. Garantiverktyget kan därför användas mer inom svenskt utvecklingssamarbete och garantiramen kan öka.

7. Slutsatser

Sida har goda förutsättningar att gå före och visa på metoder och genomförande av utvecklingssamarbetet för att stimulera en global hållbar utveckling inom planetens gränser. Vi kan ytterligare förstärka en verksamhet som redan är väl rustad för att visa vägen och hitta sätt att ta sig an utvecklingsutmaningarna internationellt. Sida lyfter här vikten av stärkt nationell samordning för Politiken

för global utveckling, bättre utnyttjande av ”Sverigelaget” och ökade möjligheter att använda garantiinstrumentet för att såväl mobilisera ytterligare kapital som att stimulera partnerskap och samverkan mellan aktörer i syfte att stärka det nationella och internationella arbetet för global hållbar utveckling.

Sidas kartläggning, analys och sammanvägda bedömning visar att myndighetens verksamhet i hög utsträckning har inverkan på de Globala målen internationellt och även en begränsad inverkan på Sveriges nationella arbete med Agenda 2030.

Nationellt har Sida en viktig roll att spela som sammankallande arena för samverkan för Agenda 2030-arbetet. Myndigheten har skapat ett flertal plattformar för samverkan mellan svenska myndigheter, civilsamhälle, företag, med flera. Tillsammans med ett generellt informationsuppdrag bidrar detta till att öka kännedomen om målen och till ökad aktivitet i samhället för att nå målen. Men huvudfokus för verksamheten ligger internationellt.

Genom att finansiera insatser och bedriva såväl metodutvecklings- och som påverkansarbete, samt bidra med expertstöd till regeringen, får myndighetens arbete stor inverkan på ungefär hälften av målen, framför allt mål 1, 3, 5, 6, 8, 10, 13, 16 och 17. Regeringens prioriteringar får genom styrningen effekt på vilka områden som är tydligast framträdande.

Kartläggningen av strategierna visar också att vissa målområden är mindre betonade än andra i regeringens styrning.

I många fall går det svenska utvecklingssamarbetet längre än vad målen anger, främst inom demokrati och mänskliga rättigheter men även inom vissa andra områden, t.ex. i arbetet för jämställdhet.

I relation till några mål bedömer Sida att *ytterligare åtgärder behövs* för att svara upp med så hög kvalitet som möjligt utifrån såväl regeringens styrning som den potential som finns för det svenska utvecklingssamarbetet. Det gäller prioriterade områden och områden där det svenska mervärdet är högt: Mål 5, 8, 10, 13, 15 och 17.

Genom att ytterligare stärka arbetet med jämställdhet, anständiga arbetsvillkor och tillväxt, jämlikhet, miljö och klimat samt partnerskap bedömer Sida att myndigheten skulle bidra ytterligare till genomförandet av Agenda 2030 på land-, regional och global nivå samt till att Sveriges internationella röst blir än starkare inom några tydliga områden där det svenska mervärdet är särskilt stort.